

Gradjanski odgoj i obrazovanje

2.a razred (ekonomist)

20 učenika

Izborni predmet - 35 sati
Međupredmetno i projekti škole
- 15 sati

R.br.	TEME	METODE RADA
1.	Država	Predavanje,Razgovor,PPP
2.	Ustrojstvo državne vlasti	Predavanje,Razgovor, PPP
3.4.	Hrvatski Sabor	Predavanje,razgovor PPP
5. 6.	Civilno društvo i aktivizam mladih (CMS)	radionica
7.	Predsjednik R.H. i Vlada R.H.	Predavanje,razgovor,PPP
8.	Lokalna samouprava	Predavanje,razgovor + PPP
9.	Sudbena vlast	Predavanje,rad na tekstu PPP
10.11.	Ljudska prava i slobode	Predavanje, razgovor, film
12.	Komunikacija	Razgovor , rad na tekstu
13.	Ljudska prava i Opća deklaracija o pravima čl. 19 i 20	Radionica
14.	Organizacija prosvjeda i osnivanje nevladine udruge	radionica
15.	Diskriminacija	radionica
16.	Škola ljudskih prava za mlade	Predavanje, PPP
17.	Susret s gradonačelnikom	Izvanučionička nastava
18.- 21.	Snimanje spota MMH Gradonačelnici- Daruvar-Pakrac-Lipik	Pisanje,rad na tekstu, praktičan rad – izrada plakata
22.	Prava žena	Predavanje,razgovor,PPP
23.	Međunarodni dan žena	Izrada letka- praktičan rad izvanučionička
24.	Holokaust	Usmeno izlaganje,razgovor, metoda demonstracije • video-svjedočanstvima, dokumentarnim filmovima
25.	Demokracija	Rad na tekstu, razgovor
26. 27.	Demokracija Snimanje reportaže za Jutarnji list	Rad na tekstu, razgovor
28.	Kampanja	Rad na tekstu, izrada plakata
29.-32	Posjeta HRVATSKOM SABORU – GONG-u; MMH-e	Izvanučionička nastava, razgovor
33.	Tribina- Obnovljivi izvori energije	Predavanje,razgovor, rasprava
34.	Sloboda medija	Razgovor s novinarima
35.	Stručni posjet Spomen - području Jasenovac	Radionica, obilazak Spomen- područja

MEĐUPREDMETNO

R.br.	Nastavni predmet	Nastavna jedinica
1.	njemački- engleski	Stereotipi i predrasude
2.	hrvatski jezik	J.W.Goethe: Patnje mladog Werthera
3.	Engleski/ njemački	Ljudska prava i zakoni
4.	Društveno odgovorno poslovanje	Održivi obrasci proizvodnje
5.	Društveno odgovorno poslovanje	Radni / industrijski standardi i zakonodavstva koje uređuje poštivanje ljudskih prava na radnom mjestu i upravljanje ljudskim resursima
6.	Društveno odgovorno poslovanje	Definicija lokalne zajednice
7.	Poslovne komunikacije	Pojam i proces komunikacije
8.	Povijest	Deklaracija o nezavisnosti i Deklaracija o pravima čovjeka
9.	Satovi razrednika u svim razredima	Organski i ostale vrste otpada
10.	Satovi razrednika svi razredi	Zaštita okoliša i prirode
11.	Geografija	Utjecaj poljoprivrede na okoliš
12.		Industrija i okoliš
13.		Utjecaj onečišćenja na okoliš

PROJEKT - DAN SREDNJOŠKOLACA

14.11.2012. 2.a; 4.ah- 3.dgf

RADIONICE

Radionica broj	Naziv radionice	Predavač	Cilj rada u radionicama
1.	Nenasilna komunikacija / Timski rad i suradnja	Lovorka Bačić i Iva Zenzerović, CMS	Vrijednosti i vještine nenasilne komunikacije: Ja govor- otvorena/ zatvorene pitanja- aktivno slušanje - parafraziranje Što je potrebno za uspješan timski rad?
2.	Predrasude i diskriminacija	Cvijeta Senta, CMS	Povezanost i posljedice predrasuda i diskriminacije Osvještavanje diskriminacije
3.	Predstavljanje grupe mladih CMS-a	Valentina Jakopec, CMS	Detektiranje potreba koji stoje iza problema mladih.
4.	Škola ljudskih prava	Iva Lacković, 4.a	Predstavljanje škole- program- radionice koje su prošli
5.	Trgovanje ljudima	Udruga „Delfin“ Pakrac	Upoznati dinamiku trgovanja ljudima Oblici iskorištavanja; Razlika između trgovanja- krijumčarenja-prostitucije
	Civilno društvo u RH i aktivizam mladih 2.a razred – 3 i 4 sat	Lovorka Bačić i Iva Zenzerović	Uloga civilnog društva i rad cd. Što su udruge mladih- čime se bave? Što mislite čime bi se trebale baviti?

Projekt škole: Dan srednjoškolaca CMS, Civilno društvo i aktivizam mladih

Civilno društvo i aktivizam mladih

Predrasude

Predstavljanje grupe mladih

Nenasilna komunikacija

Posjeta Hrvatskom Saboru

- razgovor sa saborskim zastupnicima :
V. Bilek, M.Holy, S.Petrović Jakovina
- Stručna posjeta “GONG”i “MMH”

GRADANSKI ODGOJI I OBRAZOVANJE

HUMAN
RIGHTS

10.12. Dan ljudskih prava

Ekonomski i turistički škola Daruvar

**Anketni upitnik o pravima srednjoškolaca
Ispitali smo učenike završnih razreda, njih 119**

1. Je li ti poznato da postoji Deklaracija o pravima srednjoškolaca?

DA = 37%

NE = 63%

2. Čl.61 Zakona o odgoju i obrazovanju govori o pravima učenika. Znaš li koja su to prava?

DA = 29%

NE = 71%

3. Čl. 67 kaže da su škole dužne sprječavati neprihvatljive oblike ponašanja. Smatraš li da to naša škola čini?

DA = 52%

NE = 48%

4. Čl.2 Deklaracije kaže da srednjoškolci moraju utjecati na sadržaj predavanja i metode nastave. Misliš li da se to pravo provodi?

DA = 54%

NE = 46%

Ako je odgovor NE kako bi vi mogli utjecati da se to pravo provodi?

- Da mi ponudimo neke primjere kako bi se mogao održati sat.
  - Kao učenik, nažalost, nikako.
- Neka se neke nastavne metode i profesori poboljšaju i bit će bolje.
  - Prezentacije.
  - Da se više sluša na nastavi.

5. Vijeće učenika je donijelo pravila ponašanja. Misliš li da se ona primjenjuju?

DA = 41%

NE = 58%

Možda= 1%

6. Smatrate li da vijeće učenika kroz svoj rad tijekom godine brine o interesima učenika?

DA = 64%

NE = 36%

Ako je odgovor NE, obrazloži zašto?

- Nismo čuli pravila ponašanja.
- Što naprave, ne obavijeste nas, kao da ih nema.
  - Gledaju samo svoj interes.
  - Želimo ići ujutro u školu.

Radionica

- Ljudska prava i Opća deklaracija čl.19 i 20.
- Organiziranje prosvjeda i osnivanje nevladine udruge

CMS- Iva i Ana su s nama na satovima

Susret s gradonačelnicima Daruvar- Pakrac- Lipik

PITANJA ZA SUSRET S GRADONAČELNICIMA U DARUVARU – 22.2.2013. – PAKRACU I LIPIKU- 25.2.2013.

NAŠ GRAD – GRADONAČELNIK – LOKALNA VLAST

1.Kako se postaje gradonačelnikom?

2.Koja je uloga gradonačelnika (Koje sve osobine/vještine mora imati gradonačelnik? Što mislite koje su prednosti odnosno nedostaci u funkciji gradonačelnika)?

3.Tko čini lokalnu vlast?

4.Koliko ima vjećnika u Gradskom vijeću?

5.Ulazimo u EU, kako će to utjecati na nas?

6.Imate li određen dan i sat za pitanja građana (je li vam stalo do mišljenja malih ljudi i da li ih nekada saslušate?)?

7.Što mislite o uvođenju nastavnog predmeta Građanski odgoj i obrazovanje u škole?

8.Treba li po zakonu u okviru gradskog vijeća ili u okviru lokalne vlasti postojati vijeće mladih?

LJUDSKA PRAVA

1.Kolika je uključenost žena u vlasti?

2. Koliko institucija djeluje na području grada u svrhu štićenja ljudskih prava?

3. Koji su vaši planovi vezano uz zaštitu ljudskih prava na našem području?

ZAŠTITA OKOLIŠA –

1. SRPNJA ULAZIMO U EU. KAKO ĆE NAŠ GRAD RIJEŠITI PROBLEME:

- Gdje se nalazi gradsko odlagalište otpada?

- Sortiranje/ razdvajanje otpada – što će kućanstva morati raditi ulaskom u uniju ?

- Ima li divljih odlagališta?

- Kako sanirate divlja odlagališta otpada?

- Što ćete raditi s organskim otpadom kada se počne odvajati (sav otpad biljnog i životinjskog porijekla)?

- Što će se raditi s elektroničkim otpadom i baterijama (što radite već i danas)?

- Kako zbrinjavate opasni otpad – kao što su salonitne ploče?

- Kako se zbrinjava organski otpad? S javnih površina (lišće iz parka i trava)i iz velikih kuhinja(vrtići, škole, hoteli)?

GOSPODARSTVO - DRUŠTVENI ŽIVOT – OBRAZOVANJE

1.Što ste sve napravili za grad u vašem mandatu za mlade ?

2.Što činite i što planirate činiti kako bi povećali zapošljavanje?

3.Kako grad može pomoći u zapošljavanju mladih školovanih ljudi?

4.Je li zdravstveno- rekreacijski turizam jedina Daruvarska / Lipička perspektiva?

5.Zašto nema kluba u gradu za mlade u kojem se ne toči alkohol?

6.Jesu li osigurana sredstva za arheološka istraživanja na području Julijevog parka?

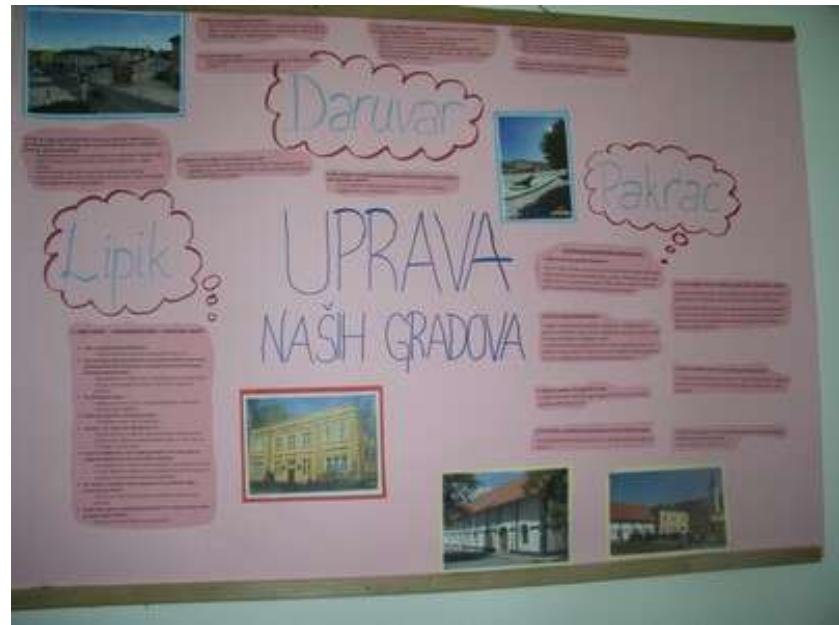
7.Smatrate li da građani imaju prosječan socijalni status?

8.Ima li naš grad budućnost i koji su budući planovi?

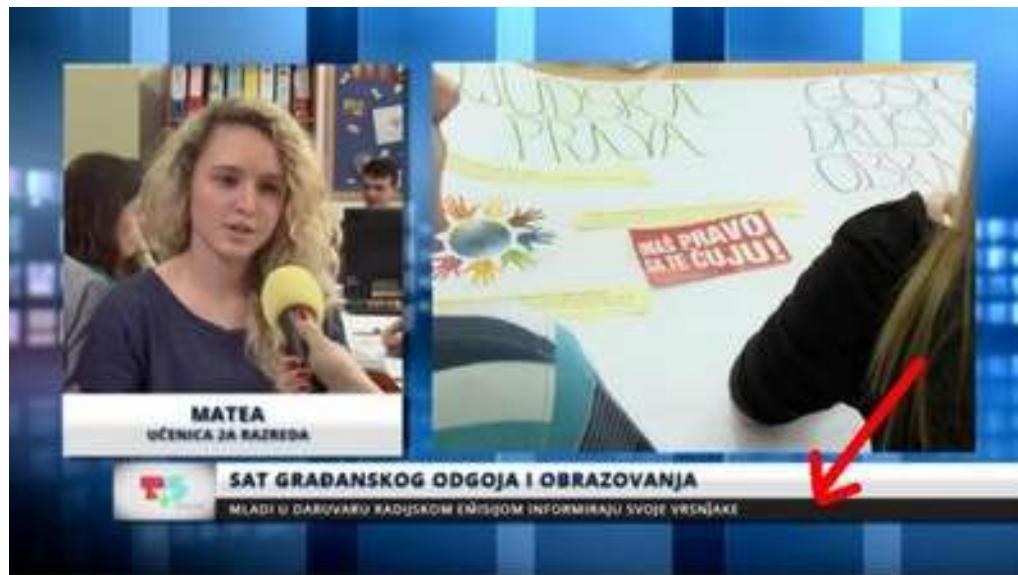
9.Kolike su realne šanse da se otvorí veleučilište u Daruvaru?

10.Znate li koliko ima udruga koje su po svom programu vezane uz provođenje slobodnog vremena mladih?

Usporedili smo odgovore sva tri gradonačelnika

SPOT

Dan žena

Letak i susret s građanima

Mi smo studenti EKONOMSKO - TURISTIČKE ŠKOLE ĐAKOVAR.

Jedna od ciljeva svakog dana u Hrvatskoj je da žene se eksperimentiraju i uvođi građanski odgoj i obrazovanje.

U tom pravu obveznika i obveznica niste bili čestitano. Vase
Molim Vas da dan žena i želimo Vas pozvati da se što više uključite u
jednu život našeg grada.

Prije:

- Žene nisu imale pravo glasa.
- Nisu imale niti jedno pravo.
- bile su diskriminirane.

Danas:

- Žene imaju pravo glasa.
- Žene imaju svoja prava.
- Sudjeluju u politici i donose odluke.

Je li to stvarno tako?

Proveli smo anketu i saznali koliko je žena uključeno u lokalnu vlast:

- Đakovo: 38 % žena
- Pakrac: 20 % žena
- Lipik: 10 % žena

Zar mislite da je to dovoljno?

ŽELIMO VAM SRETAN DAN ŽENA!

Demokracija

Posjeta novinarke Jutarnjeg lista

RAZGOVOR S NOVINARKOM NAKON SATA
EKSPERIMENTALNI PROGRAM U ŠKOLAMA

**‘DOSAD NISAM IMAO POJMA KOLIKO JE ZLO BIO NACIZAM I
KONC-LOGORI’ Jutarnji na satu građanskog odgoja**

HERMES

(Hrvatska edukacijska i razvojna mreža za evoluciju sporazumijevanja)

Radionica se održavala u Zagrebu od 21. do 25. ožujka u suradnji s Kućom Anne Frank u sklopu projekta History for Understanding / **Povijest za svijest.**

Na radionici smo učili o ljudskim pravima i raspravljali o dilemama vezanim za njih, a tada smo zajedno snimili i kratke filmove!

Matea Majdandžić
Teofil Cenger
2.a

MEĐUPREDMETNO ENGLESKI/ NJEMAČKI HRVATSKI JEZIK

KAMPANJA

Znam, razmišljam, sudjelujem

Sakupljeno je 850 kg papira - kupit ćemo sadnice - akcija uređivanja okoliša škole nas još čeka

TRIBINA ZA UČENIKE I GRAĐANE GRADA DARUVARA

Jedna smo od dvije srednje škole u IPA projektu u Hrvatskoj u kojima se eksperimentalno uvodi građanski odgoj i obrazovanje.

Uključili smo se u kampanju:

„ZNAM, RAZMIŠLJAM, SUDJELUJEM“

Stoga Vas pozivamo na predavanje:

„**Osnove i zanimljivosti o obnovljivim izvorima energije**“
gospodina Mladena Antolića, koordinatora za projekte UNDP –a,
za energetsku efikasnost, koje će se održati **26.04.2013. u 10:45h**
u holu srednjih škola Daruvar, Gundulićeva 14

Teme o kojima ćemo slušati:

- Energetske potrebe Zemlje
- Što su i koji obnovljivi izvori?
- Zašto se više ne koriste?
- Statistike u svijetu i RH
- + i – najrasprostranjenijih OIE
- Pasivna solarna kuća

Doprinesimo zajedno uspješnoj provedbi građanskog odgoja i obrazovanja!
Pripremimo djecu i mlade za razvijanje kulture mira i nenasilja, poštivanje ljudskih prava i preuzimanje
odgovornosti, za bolje razumijevanje društva u kojem žive, drugih kultura te političkih procesa i
donošenja odluka.

Počnimo imati obzira o zaštiti našeg okoliša i ne zagađujmo ga!

26.4.2013.

TRIBINA

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

MLADEN ANTOLIĆ

UNDP Croatia

Gospodin Antolić je koordinator na projektu
energetske učinkovitosti.

Sloboda medija – susret s novinarima

22.5.2013.

Cilj :

- procijeniti stanje slobode medija u svakoj zemlji,
  - podići svijest o važnosti medijske slobode i zaštititi temeljna prava slobodnog tiska.

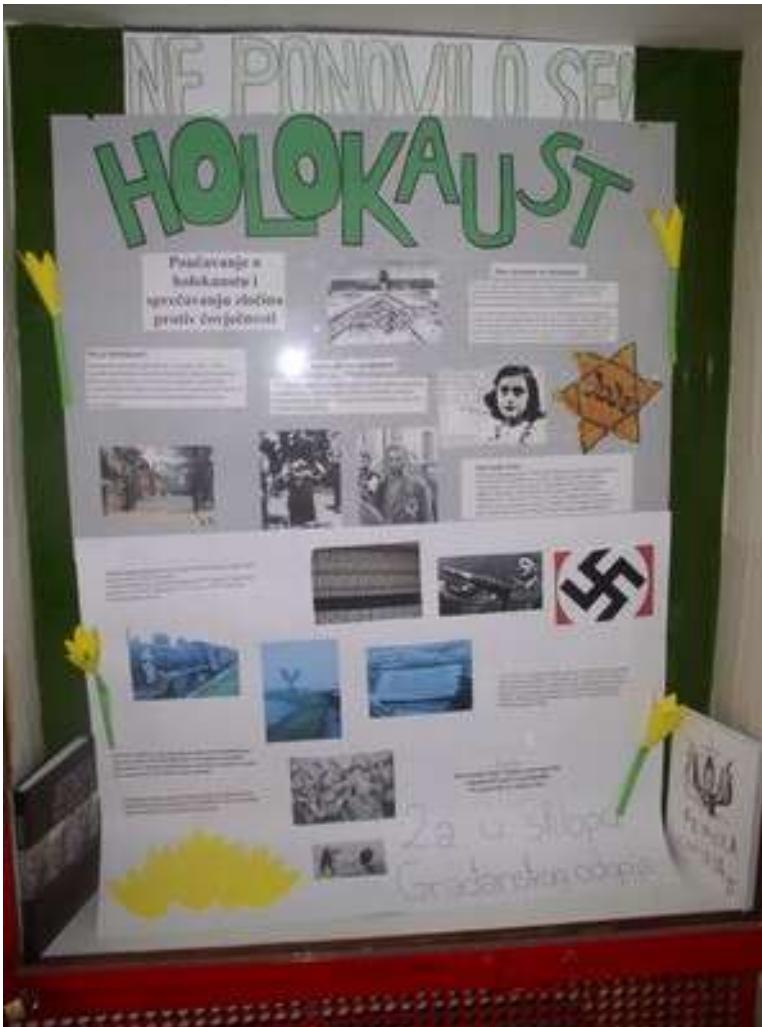
Gosti su bili:

- Matu Peića, novinara časopisa Jednota,
- Irenu Lastu Ivanović, novinarku Radio Daruvara i
- Snježanu Sabo, novinarku Nezavisne televizije – Net –a.

POSJETILI SMO SPOMEN - PODRUČJE JASENOVAC, 7.6.2013.

PREGLED ŽIVELIH U NARODNOSTI I SPOLU				
NARODNOST	ŠTECA	MUŠKARI	ŽENE	DEJINE
SRBI	12.668	20.891	13.126	46.825
BORI	5.606	5.675	4.850	16.131
ŽIDOVCI	1.560	7.777	3.645	12.962
HRVATI	137	2.833	1.239	4.229
BOSANSKOHERCEGOVACKI MUSLIMANI	49	890	184	1.112
	6	192	68	262
SLOVENCI	2	91	16	109
ČESI	1	92	13	109
SLOVACI	4	50	7	62
UKRAIJNCI	1	31	11	37
CRNOGORCI	1	20	8	28
MADARI	-	17	9	26
TALIJANI	-	8	2	10
RUSI	1	6	1	7
RUSINI	-	4	2	6
NUEMCI	-	3	-	3
POLJACI	-	1	-	1
ALBANCI	-	1	-	1
AUSTRIJANI	-	1	-	1
GRUZUJI	-	1	-	1
HUMANCI	-	1	-	1
NEPOZNATA	-	1	-	1
DRUGI	2	106	37	140
	20.008	38.865	23.274	52.147

O BROJU ZRTAVA KONCENTRACIJSKOG LOGORJA JASENJEVO
Upravljanje koncentracijskog logora Jasenjevo je u poslednjih dve godine obnovilo i restauriralo nekoliko objekata u logoru. Ovaj spomenik je jedan od novih objekata koji je uveden u funkciju u decembru 2016. godine. Spomenik je posvećen žrtvama koncentracijskog logora Jasenjevo, a posebno žrtvama iz drugog svetskog rata. Spomenik je dizajniran da predstavlja vječni plamen, koji je uključen u arhitekturu spomenika. Spomenik je izrađen od čistog željeza i visok je 10 metara.

Dana 7. lipnja 2013. godine posjetili smo bivši koncentracijski logor Jasenovac u kojem nas je vodič izvještavao o strahotama koje su se događale u logoru tijekom 2. svjetskog rata.

Saznali smo da je Jasenovac bio jedan od najbrutalnijih logora ikad.

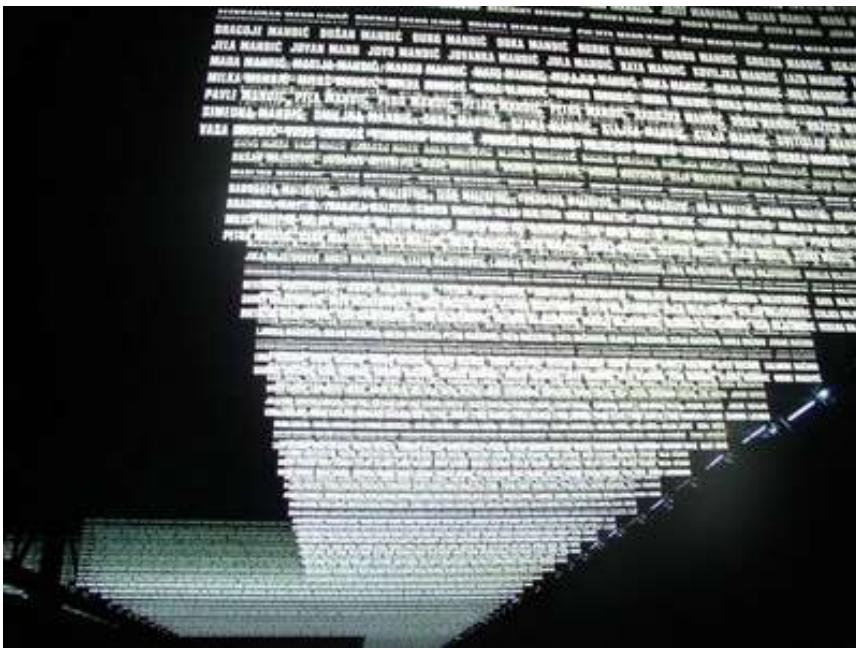
Nakon obilaska spomenika, posjetili smo memorijalni muzej i sami tražili odgovore na pitanja.

Podijelili su nas u sedam skupina i svaka skupina je dobila zadatak na određenu temu.

Teme su bile npr.: dehumanizacija, svakodnevni život u logoru, zatočenici, NDH itd.

Odgovore na pitanja tražili smo u muzeju na različite načine

(monitori na kojima se prikazuju kratki filmovi i slike, baze podataka na računalima i ostali predmeti).

Dok smo istraživali u muzeju, probudili su nam se osjećaji tuge i žalosti, a pogotovo vidjevši bilježnice šestogodišnje djece, okove, bodljikavu žicu i oruđe koji su nam predočili patnje kroz koje su zatočenici prolazili.

Nakon prikupljenih podataka svaka grupa je izlagala prikupljene odgovore.

Posjet Jasenovcu nas je potaknuo da postanemo bolji ljudi te da mi osiguramo da nam bude ljepša budućnost.

ISTI DAN BILI SMO GOSTI EUROPSKOG DOMA U SLAVONSKOM DOMU

Dočekala nas je predstavnica Europskog doma gđa. Božica Sedlić zajedno sa svojim aktivistima (Iva, Hilda).

Saznali smo kada je osnovan Europski dom i koje projekte provode mladi.

Jedna od članica Europskog doma nam je prezentirala svoje dojmove tokom jednog od projekata.

Slušajući nju, zainteresirala nas je i potaknula na suradnju sa Europskim domom te uključivanje u njihove projekte.

Radio Daruvar
vijest
radio emisija “Glas mladih”

[https://www.facebook.com/groups/
372625436184415/](https://www.facebook.com/groups/372625436184415/)

a tu je i FB stranica HERMES-a

[https://www.facebook.com/HERME
S.CommuniAction](https://www.facebook.com/HERMES.CommuniAction)

1.

**S KOJIM TEMAMA I AKTIVNOSTIMA U SKLOPU
GRAĐANSKOG ODGOJA STE BILI NAJVIŠE ZADOVOLJNI I
ZAŠTO?**

- Posjeta Hrvatskom Saboru i razgovor sa zastupnicima
- Razgovor s gradonačelnicima –Daruvar-Pakrac- Lipik
  - Snimanje spota (izrada plakata u svezi posjeta gradonačelnicima)
- Izrada letka za građane :Dan žena i tribina o obnovljivim izvorima energije
  - Ljudska prava -radionica
  - Tribina o obnovljivim izvorima energije
  - Humanitarni rad- nošenje hrane
  - „ nije kao u ostalim predmetima“
- „ učili smo na drugačiji način- nema ocjenjivanja- mogli smo izraziti svoje mišljenje“.

2.

S KOJIM TEMAMA I AKTIVNOSTIMA U SKLOPU MEĐUPREDMETNE NASTAVE GRAĐANSKOG ODGOJA STE BILI NAJVIŠE ZADOVOLJNI I ZAŠTO?

- predrasude i stereotipi u drugim zemljama (SAD, Hr., Nj, Engl.)
engleski/ njemački jezik
- istraživali smo- koristili druge metode- naučili da se treba odgovorno ponašati i misliti o svojim postupcima (društveno odgovorno poslovanje)
- Razlika između Deklaracije o pravima čovjeka i Deklaracije o nezavisnosti (povijest)
- Zaštita okoliša – razmišljam kako ću početi razvrstavati otpad (geografija)
- Prava žena kroz povijest čitanjem lektire (hrvatski)

3.

ŠTO VAM SE NIJE SVIDJELO I ZAŠTO ?

- Holokaust (3)- filmovi i učenje „ neke stvari i događaje bolje je ne znati jer su stravični i ne treba podsjećati na to“
  - Povijest sabora (2)- „dosadno i naporno“
- Kada je bila posjeta(1) - postavljanje pitanja- podržavamo li homoseksualce na javnim mjestima? – mislim da nas to nisu trebali pitati
  - „Sve mi se svidjelo jer smatram da je potrebno“(1)
- „ Sve mi se svidjelo, a žao mi je što nisu uključene sve škole u Hrvatskoj, da vide koliko je predmet koristan, a i ne ocjenjuje se“(1)
  - Nema teme koja mi nije odgovarala (6)
    - Tribina – nezanimljiva (1)

4.

Kako su učenici ocijenili nastavu GOO? (18 učenika)

Ocjene	Broj ocjena	%
1	0	0
2	0	0
3	3	37
4	10	55
5	5	28
Srednja ocjena		4,1

5.

ŠTO PREDLAŽETE DA SE PROMIJENI?

- „Ništa ne treba mijenjati jer je sve super i mislim da se ovaj predmet treba nastaviti da i mi znamo svoja prava i kome se trebamo obratiti (7)
  - „Više humanitarnog rada“
- „Više posjeta drugim ustanovama i povijesnim mjestima“
- „Više razgovora i predavanja vanjskih stručnih osoba- tribina- radionica“
- „Veća povezanost unutar škole da se i druge učenike potakne da razmišljaju o GOO“
  - „Više rada na okolišu škole“
  - Više aktivnosti učenika,a manje teorije.

Hvala!

